

Turkish Studies

Language / Literature

Volume 13/28, Fall 2018, p. 1065-1102

DOI: 10.7827/TurkishStudies.14654

ISSN: 1308-2140

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Kasım 2018

✓ Accepted/Kabul: Aralık 2018

✍ Referees/Hakemler: Dr. Öğr. Üyesi Burak TELLİ – Dr. Öğr. Üyesi Türker Barış BULDUK

This article was checked by iThenticate.

GİRESUN İLİ TİREBOLU İLÇESİ MESKÛN YER ADLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME*

Serdar BULUT** - Osman ALBAYRAK***

Mustafa ORAL**** - Cihat BIÇAKCI*****

ÖZET

Yer adlarının verililiş şeklini, anlamını ve geçirmiş oldukları değişimi inceleyen bilim dalı olan toponomi (toponymie) ülkemizde pek çok alandan araştırmacıların ve konuya ilgi duyanların üzerinde çalıştığı bir disiplindir. Tarih, coğrafya ve özellikle edebiyat gibi çeşitli disiplinlerden pek çok araştırmacı bugüne kadar Türkiye toponomisi hakkında ulusal ve uluslararası çapta çeşitli eserler ortaya koymasına rağmen yer adlarının incelenmediği yörelerin sayısı bir hayli fazladır. Bu tür çalışmaların sayısının artırılması; ülkemizin tarihini canlı tutmak ve kültürel değerlerini korumak adına kanıt niteliğinde olacaktır.

Giresun'un büyük ve tarihi ilçelerinden olan Tirebolu'nun yerleşim halinde olan 50 köy ve 7 mahallesi bulunmaktadır. Bu köylerin hepsinin kendine has isimleri mevcuttur. Geçmiş dönemlerde farklı medeniyetlere ve farklı kültürlerle ev sahipliği yapmış olan ilçedeki yer adlarının isimleri eski yıllarda değişik şekillerde kullanılmış ve günümüze ulaşmıştır. Yer adları yörede yaşayan insanların tarihinden, kültüründen ve etnik kimliğinden izler taşımaktadır. Bu sebeple Türkiye sınırları içindeki yer adlarının şifrelerinin çözülmesi önemlidir.

* Bu çalışma, Giresun Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir. Proje No: EGT-BAP-A-160317-60.

** Doç. Dr., Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Eğitim Fakültesi, E-posta: serdar.bulut@alanya.edu.tr

*** Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi TÖMER, E-posta: osmanalbayrak_1986@hotmail.com

**** Prof. Dr., Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, E-posta: must.oral@hotmail.com

***** Öğr. Gör., Giresun Üniversitesi TÖMER, E-posta: uzman28@gmail.com

Çalışmada Tirebolu ilçesi içerisine yer alan meskûn yer adları üzerinde durulacaktır. Çalışmanın ana malzemesini oluşturan toplam yer adı sayısı 429'dur. Çalışmada tespit edilen tüm yer adları önce leksik-semantik açıdan tasnif edilecek, daha sonra ise hem yapı hem de köken bakımından ele alınacaktır. Sonuç bölümünde sınıflandırma neticesinde her maddeden ne kadar örnek tespit edildiği bir tablo şeklinde sunulmuştur. Çalışmanın sonunda ek olarak Tirebolu ilçe sınırlarında tespit edilen tüm yer adlarının yer aldığı bir indeks verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Giresun, Tirebolu, Yer Adları, Toponomi, Meskûn Yer Adları

A REVIEW ON INHABITED PLACE NAMES OF TIREBOLU DISTRICT OF GİRESUN

ABSTRACT

The discipline that examines the way in which names are given, the meaning and the change they have undergone are called toponymy. Toponymy is a discipline where researchers and interested people from many fields work in our country. Although many researchers from various disciplines such as history, geography and especially literature put forward various works about the Turkish toponymy at the national and international scale the number of places where place names are not examined so far is quite high. Increasing the number of such studies; it will be proof to keep the history of our country alive and to preserve its cultural values.

Tirebolu, which is one of the biggest and historical districts of Giresun, has 50 villages and 7 neighborhoods. All of these villages have their own names. The names of place names in the district, which had hosted different civilizations and different cultures in the past, have been used in different ways in the past years and have survived. The names of the place bear signs of the history, culture and ethnic identity of people living in the area. This is why Turkey decode the place names within its borders is important.

In the study, the settled place names in the district of Tirebolu will be studied. The total number of place names constituting the main material of the study is 429. All the place names identified in the study will be firstly classified in lexical-semantics, then they will be dealt with in terms of both structure and origin. As a result of the classification in the conclusion section, it is presented as a table from which each sample is determined. At the end of the study, an index including all the place names found in the borders of Tirebolu district is given.

STRUCTURED ABSTRACT

Toponymy, which is a branch of science that examines the way in which names are given, their meaning and the change they have undergone, is a discipline in which researchers and subjects interested in many fields work in our country. practical work in the field name science place in Turkey, began in the year 1920. It is seen that the first studies

have some political concerns related to that period, mostly to search for the traces of Turkish boy names. In the following periods, it is observed that the name of the settlement is subject to research and that some place names in that region are selected and their meaning properties are investigated. "Turkish Place Names Symposium" held in Ankara in 1984, it began to be understood what the place names really meant. After this symposium, when we look at the a few studies done in the past and recently written master's / doctorate works in this field written by Hasan Eren, Dogan Aksan, Ozcan President, Tuncer Gülensoy, Recep Albayrak, Levent Kurgun, Mustafa Şenel and Ibrahim Sahin, as well are not enough.

History, geography and especially many researchers from various disciplines, such as literature has so far not been examined national and Turkey toponymy about to reveal the name of the place.

If you look at the historical and social characteristics of the district of Tirebolu, which is the subject of the study, Chepni, who is one of the 24 Oghuz tribes in the region, has been marked by the geography and history of the region. According to the findings of Faruk Sümer, it is known that a hundred thousand people from Çepniler came to the Eastern Black Sea region and settled in the districts of Tirebolu, Görele and Vakfikebir. This situation also affected the location of the region.

Tirebolu has 50 villages and 7 neighborhoods. The names of the place bear signs of the history, culture and ethnic identity of people living in the area. This is why Turkey decode the place names within its borders is important. In the study, the names of the settlements of Tirebolu will be analyzed and grouped in different ways according to their forms of establishment.

The total number of place names constituting the main material of the study is 429. 12 of them consist of repeating names of different numbers. The number of place names subject to lexical semantics is 394. These place names, Tripolis district administrative boundaries into areas 1/25000 scale of the plot, municipal records and the National Parks with place names is determined from the branch manager for the Ministry of Interior Turkey Civil Administrative Departments Inventory records in the neighborhoods, villages, towns, is composed of hamlets and locality name. Although it is of historical importance, places such as mountain, plain, cave, bridge, highland road, field and stream which are not included in the residential areas are not included in the study.

As a result of these studies, it is possible to find 582 place names in the lexical-semantic classification because the same place name can be included in different titles. As can be seen here, place names are divided into 34 sub-headings according to their types. The names of the inhabitants of these sub-headings, which are named with the names of the inhabitants, as well as the natural events and the names of the inhabitants of the names of the names of nature are divided into sub-headings. Names of Names Named with Names of Persons are divided into 9, and Nature Names and Names of Names for Nature are reserved for 2.

If all of these were collected, 45 sub-headings related to lexical-semantic nomenclature were formed. 45 subheadings are important figures in terms of naming diversity in the region. While naming, the words in the unified structures such as adjective clause, noun phrase are not written in a sub-title, but are written under the other sub-headings that concern themselves. As a result, the number of place names in the table was 582. If we look at the distribution of the nomenclature within the group, the maximum number of naming names belongs to the Names of Names Named as Names and Names that are divided into nine sub-headings. Names are followed by the Names of the Place (s) where the Local Words are Preferred and the Naming Place where the Naming Place Is Preferred and the Names That Produce Location as the Place and the Place. Names other than those are numerically close to each other.

The second most preferred group in the lexical-semantic classification consists of local nouns based on the people's mouth. In this category, the words "anlak, civil, gebelli, geriş, görpe, kıran, kübüç, moz, salman, yalç, zamarı" have been identified as the most common words. This is also indicative of the link between mouth-toponymy. Another name that is important in the lexical-semantic classification is the "Geographical name associated with the name of the settlement terms is preferred. In this category, 36 were found in place name. The most preferred terms in "Tirebolu are rock" and "pitstop". Beside these names, the terms leri belen, bent, mountain, stream, stone, plateau "were also preferred. Beside these names, belen, büyük, dağ, dere, taş, yayla" their terms are also preferred. " The most preferred place for the classification of place names in terms of structure is the 213 combined place names. Then the most preferred 102 is the name of the site. The least preferred is the simple structured place name with 77 units. In terms of etymological terms of the names of the place names found in the district of Tirebolu, the nomenclatures of Turkish origin are quite much in comparison with other languages.

Nouns of Turkish origin are much more than other languages if we have a look at the etymological aspects of the words that make up the names of the places in Tirebolu district. In the nomenclatures Turkish 412, Arabic 78, Persian 53, Greek 6, French 5, Italian 3, Hebrew 3, Serbian 1 and Sogdian 1 names were determined. The origin of the 7 nomenclature could not be clearly determined. These nomenclatures are based solely on the word origin and the inserts are not taken into account. As a result, place names are various and colorful names that are not given by chance. There are some reasons in the background of place names. A good investigation and demonstration of these reasons also shows where the place is located in the life of the people. Conducting a survey that will cover all the districts of Giresun will reveal more compact materials.

Keywords: Giresun, Tirebolu, Place Names, Toponymy, Residential Place Names

GİRİŞ

İnsanlar geçmişten günümüze çevresindeki nesne, bitki, hayvan vb. her şeye belli bir ad vermiştir. Adlar bu özellikleriyle varlıkları birer özel nesne durumuna getirirler. "Ad; bir kimseyi,

bir şeyi anlatmaya, tanımlamaya, açıklamaya, bildirmeye yarayan söz, isim, nam” (TS: 23) olarak tanımlanmaktadır. Ad ve adlandırma her türlü varlığı birbirinden ayırmaya yaradığı için insanlık tarihi kadar eskidir.

Ad ve adlandırma ile ilgilenen bilim dalının genel adı adbilimdir. Adbilim kısa tanımıyla; nesnelerin ve kavramların, kısacası çevremizde gördüğümüz ve algıladığımız her şeyin adıyla ilgilenen bilim dalıdır. (Sakaoğlu, 2001: 9). “İnsanlar hem kendi adlarının hem de yer adlarının ne zaman ve nasıl meydana geldiğini, manasının ne olduğunu merak ederek, önce kendi adını, daha sonra da yaşadığı bölgedeki coğrafi adları bu manada hep sorgulamıştır.” (Şenel, 2013: 39). İnsanlar tarafından bu denli önemli olan kişi adları ve yer adları adbilimin içinde yer alan türlerdir.

Kişi ve yer adlarını içinde barındıran Türk adbiliminin en önemli sorunu, bu alanda yapılmış kapsamlı teorik çalışmaların bulunmamasıdır. Dünya dilciliğinde yaklaşık iki yüz yıllık, Türkiye dilciliğinde ise neredeyse yüz yıllık geçmişi olmasına rağmen, ülkemizde adbilimin teorik yönünü ele alan, onun çerçevesini çizen, bu alandaki terimleri Türkiye adbilimine kazandıran, sınıflandırma sorunlarına eğilen bir çalışma ne yazık ki yapılmamıştır. Uygulama çalışmalarında görülen terminoloji eksikliğinin ve yöntemsizliğin temel sebebi de budur. Türk Dil Kurumu yayınları arasında 2001 yılında çıkan ve Saim Sakaoğlu (Sakaoğlu, 2001) tarafından hazırlanan Türk Ad Bilimi isimli çalışma, Türk adbilimi konusunda yazılmış ilk kitaptır. Ancak, bu çalışma, adbilimin yukarıda ifade ettiğimiz teorik yönünü araştırmaktan çok Türkiye’de yer adları ve kişi adları üzerine yapılan çalışmalar ve bu çalışmaları yapan şahıs ve kurumlar hakkında bilgi vermeye yöneliktir. Bu sebeple kitap, Türk adbilimindeki teorik eksikliğini gidermekten uzaktır (Şahin, 2015: 5). Bu eksikliği gidermek üzere kaleme alınan en önemli çalışma İbrahim Şahin (Şahin, 2015)’in Adbilim isimli eseridir. Yazar bu eserde adbilimin çerçevesini çizmiş ve hem yöntem hem de sınıflandırma noktasında adbilime önemli bir ivme kazandırmış ve adbilimin önemli bir eksikliğini ortadan kaldırmıştır.

Adbilimin en önemli alt dalı olan yer adı bilimi veya yeradbilimi olarak bilinen yer adları, bir yerin günümüze ve geçmişe ait bazı coğrafi özelliklerini ortaya koyan en önemli unsurlardan birisidir. Yer adı bilimi Türkçe Sözlükte: “Yer adlarını inceleme konusu edinen dil bilimi dalı, toponimi” (TS: 2578) şeklinde tanımlanmaktadır. Yer adı bilimi, Fransızca *toponymie* kökeninden gelmektedir. “Yunanca ‘topos’ (yer) ve ‘onoma’ ya da ‘onima’ (ad) kelimelerinden ortaya çıkan toponomi (İsayev, 1977: 13) ilminin araştırma konusu ve malzemesi toponimler; yani yer adlarıdır” (Şahin, 2007: 13). Yer adları, ilgili olduğu milletin dilinden, tarihinden ve kültüründen izler taşırlar. Bu nedenle yer adı bilimi kapsamında yapılan veya yapılacak olan çalışmaların değeri büyüktür.

Yer adları sıradan sözler değildir. Hepsinde gizli bir anlam vardır. Bu anlam çözüldükçe bölgenin tarihi, siyasi, ekonomik vb. birçok gerçeği aydınlanmış olur. Basit anlamda arazinin toprak ve bitki örtüsü, hayvan çeşitleri, tabii kaynakları ile ilgili bilgiler elde edilebilir. Bunun yanı sıra yer adlarında bölgeye yerleşmiş oymak, aşiret ve cemaatler ile ilgili; meydana gelmiş tarihi olaylara, bölgede yaşamış ünlü kişilere ve halk kahramanlarına ait bilgileri bulmak da mümkündür. Aynı zamanda dilin tarihi gelişimi de yer adları üzerinden takip edilebilir. Dilin bazı tarihi şekilleri, kullanımları yer adlarında bozulmuş olsa bile hala yaşamaktadırlar (Yavuz ve Şenel, 2013: 2241-2242). Bu özelliğinden dolayı yer adı bilimi tüm dünyada önemli çalışmaların yapıldığı bir alan olarak karşımıza çıkar.

Dünyada yer adı bilimi dalında yapılan çalışmalar bir hayli yol almışken, Türkiye’de yapılan çalışmalar daha çok yenidir. Yer adı bilimi çalışmaları Avrupa’da 1900’lü yılların başında başlamıştır. Bu dönemde Avrupa’nın farklı ülkelerinde bu alandaki çalışmaların artması toponomi adı verilen ayrı bir bilim dalını ortaya çıkarmıştır. Birçok Avrupa ülkesinde örneğin Fransa’da Houze, Quicherat, Cocheris, Auguste Longnon; Belçika’da A.Vincent, Carnoy, Vannerus; İsviçre’de Ernest Muret, Aebischer, Hubschmied; İtalya’da Battisti, Bertoldi, Bertoni, Olivieri; İspanya’da Griera, Montolui; Almanya’da P. Skok, Kaspers, H.Gröhler, Gamillscheg isimli

araştırmacılar tarafından toponimi çalışmaları yapılmıştır (Telli, 2018: 511). Türkiye’de ise yer adı bilimi üzerine ilk çalışmalar Cumhuriyetin ilanı ile başlamış ve sonrasında artarak devam etmiştir. Bu dönemdeki ilk çalışmaları başlatanlar arasında Hasan Eren, Fuat Köprülü, Sırrı Üçer, Ahmed Naci, H. Nihal, Mesud Koman, Refet Işıtman, Mehmet Şakir gibi isimleri sayabiliriz.

Türkiye’de yeradbilimi alanında uygulamaya yönelik çalışmalar, 1920’li yıllarda başlamıştır. Yapılan ilk çalışmaların o döneme ait bazı siyasi endişelerle, daha çok Türk boy adlarının izlerini aramaya yönelik makaleler (bilimsel ifadeyle etnotoponim, daha özelden etnooykonim makaleleri) olduğu görülmektedir. Sonraki dönemlerde biraz daha genişleyerek her türlü yerleşim adının (orun ‘oykonim’ adlarının) araştırmalara konu olduğu, bu çerçevede belirli bir bölge esas alınarak o bölgedeki bazı yeradlarının seçilip anlam özelliklerinin araştırıldığı gözlenmektedir. Bu ilk çalışmalardan itibaren yeradı teriminin daha çok yerleşim adlarını ifade etmek için kullanıldığı, ancak bazı araştırmalarda önemli akarsu ve dağ adlarını da kapsadığı görülmektedir. Hâlbuki yeradı terimi çağdaş anlamda, *orunadı* (oykonim), *dağadı* (oronim), *suadı* (hidronim), *bağadı* (agroonim), *eladı* (horonim), *ormanadı* (drimonim), *yoladı* (dromonim) gibi her türlü yeradı türünü kapsayan bir terimdir. (Şahin, 2015: 11). Bu durumun bilinmemesi hem terimin doğru anlaşılmasına hem de malzemenin doğru şekilde derlenememesine yol açmaktadır.

1984 yılında Ankara’da yapılan “Türk Yer Adları Sempozyumu” ile beraber yer adlarının gerçek manada ne ifade ettiği anlaşılmaya başlanmıştır. Geçmişte yapılan öncü çalışmaların devamı niteliğindeki bu sempozyumdan sonra “günümüze kadar yapılan çalışmalara genel olarak baktığımızda Hasan Eren (Eren, 2010), Doğan Aksan (Aksan, 1974), Özcan Başkan (Başkan, 1970), Tuncer Gülensoy (Gülensoy, 1995), Recep Albayrak (Albayrak, 2004), Levent Kurgun (Kurgun, 2002), Mustafa Şenel (Şenel, 2013) ve İbrahim Şahin (Şahin, 2007)’in çalışmaları ile geçmişte yapılmış birkaç çalışma ve yakın tarihlerde yazılan yüksek lisans/doktora tezleri dışında Türkiye’de yer adları üzerine yeterli çalışma yapılmamıştır dense de (Albayrak, 2012: 2) özellikle son yıllarda Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) kapsamında üniversitelerin yer adları konulu projeleri desteklemesiyle beraber çalışmalar yeniden ivme kazanmaya başlamış ve yukarıdaki isimlere Osman Albayrak, Muhammed Kemaloğlu, Feridun Tekin, Samet Cantürk, Burak Telli, Serdar Yavuz, Erhan Aydın gibi isimler eklenmiştir. Bu çalışmaların artarak devam etmesi yer adlarının kaybolmadan veya değişmeden kayıt altına alınarak incelenmeleri adına son derece büyük öneme sahiptir. Çünkü “zamanla nasıl ağız özellikleri kaybolabiliyorsa yer adları da her ne kadar halk ağzındaki adlandırmaları çok değişmese de resmi adlandırmaları zamanla değişerek asıl adlar kaybolabilmektedir” (Telli, 2018: 511). Örneğin Cumhuriyet döneminde Türkiye’de ismi değiştirilen köylerin sayısı 12 binden fazladır. Bir başka ifade ile ülkemizdeki köylerin kaba bir değerle % 35 kadarının ismi değiştirilmiş durumdadır. İsim değiştirme işlemleri yapılırken en çok dikkat edilen özellik Türkçe olmayan yahut olmadığı düşünülenler ile karışıklığa sebep olan isimlerin öncelikle ele alınması ve değiştirilmesidir. 1957 yılında kurulan “Ad Değiştirme İhtisas Kurulu”, 1978 yılına kadar aralıklarla çalışmalarını sürdürmüştür. Bu süre içerisinde ilgili komisyon tarafından yaklaşık olarak 75 bin yerleşme adı incelenmiş ve bunlardan 28 bin kadarı değiştirilmiştir. Yine aynı kurul, 1965-1970 ve 1975-1976 yılları arasında tabii yer adlarını değiştirmeye dönük çalışmalar da yapmıştır, bu çalışmalar sonucunda da 2000 kadar yer adı değiştirilmiş ve bunlar bir kitap halinde yayınlanmıştır (Tunçel, 2000: 27). Bu sebeple yeradbilimi çalışmaları artarak devam etmelidir.

Yer adı bilimi, diğer bilim dallarıyla ilişkisi kaçınılmaz olan bir alandır. Özellikle disiplinlerarası çalışmalarda yeradbilimi önemli bir yere sahiptir. Arkeoloji, coğrafya, dil, halkbilimi, tarih, coğrafya, antropoloji ve sosyoloji, yeradbiliminin en çok etkileşimde bulunduğu bilim dallarıdır. “B. E. Budarav disiplinler arası bu ilişkiyi “Birçok ilimle ortaklaşa çalışan toponomi dilbilimsiz lal, tarih ilimsiz köksüz, coğrafya ilimsiz ise mekânsızdır” (Memmedov, 1993: 7’den Akt. Yavuz ve Şenel, 2013: 2242) cümleleriyle dile getirmektedir. Yeradbilimi dil araştırmaları için de önemli dil malzemeleri olarak karşımıza çıkar. Dilin söz varlığı içerisinde

önemli bir yeri olan yer adları, yapı ve köken özellikleri ile leksik-semantik özellikleri bakımından dilbilimciler için çalışma alanı haline gelmiştir (Telli, 2018: 511). Çünkü yer adları her şeyden önce morfolojik ve fonetik kurallara dayanan bir kelimedir. Özellikle dilbilimciler yer adlarına bu sebepten dolayı daha fazla eğilmelidirler. Yer adlarıyla ilgili dilbilimcilerin üzerine durmaları gereken en önemli noktalardan birisi de hiç şüphesiz yer adlarının köken yapısıdır. Köken yapıları yer adlarının geçmişle olan bağıını ortaya çıkarmak açısından kıymetli veriler içermektedir. Fakat Açikel (Açikel, 2003) yer adlarıyla ilgili yapılan çalışmalarla ilgili olarak “daha çok modern yer adları kılavuzları esas alındığından günümüz yer adlarının tarihi kökenleri üzerinde fazla durulmamıştır. Ayrıca kronik tarih kitapları, seyahatnameler, arşiv malzemesi (defter ve belgeler) şer’iyye sicilleri ve benzeri, kıymeti haiz kaynaklar, Türkiye yer adları konusunda tam olarak seferber edilememiştir. Bu tarihi kaynakların sadece bir kısmı, bazı araştırmacılar tarafından incelenmiştir” (Açikel, 2003: 182) demektedir. Kökenle ilgili araştırmaların yer adlarına dâhil edilmesi bu sebeplerden ötürü önemlidir.

Ülkemizde yer adları hakkında bilimsel çalışmaların azlığı ve yetersizliği konunun uzmanları tarafından sürekli dile getirilmektedir. Bu alanda istenilen seviyeyi yakalayabilmek için “Türk Yer Adları Sempozyumu” vesilesiyle Prof. Dr. Doğan Aksan tarafından bir proje önerisi ortaya konmuştur (Aksan, 1984). Bu öneriye göre, dilci-tarihçi-arkeolog işbirliği ile önce arşiv ve kütüphanelerde bulunan her türlü malzemenin derleme-tarama ameliyesinden geçirilmesi, ardından Türkiye yer adları sözlüğünün oluşturulması gerekmektedir (Açikel, 2003: 182).

Bu çalışmada Çepni yerleşiminin merkezi konumundaki Giresun ilinin Tirebolu ilçesi meskûn yer adları üzerinde durulacaktır. Meskûn sözcüğü Türkçe Sözlükte; “1. İnsan oturan, şenlenmiş (yer); 2. Yurt edinilmiş (yer)” (TS: 1662) biçimlerinde geçmektedir. Bu tanımdan hareketle çalışmamızda meskûn yerler yani sadece insanların yerleşim yeri olarak kullandığı yer adları üzerinde durulacaktır. İnsanların yaşamadığı dağ, ova, tarla, akarsu, yol, mağara, köprü gibi yer adları bu çalışmanın dışında bırakılmıştır. Fakat yazları kısa bir süre de olsa insanların hayvanlarıyla beraber yaşadığı yayla adları çalışmamıza dâhil edilmiştir. Meskûn yerlerle alakalı yapılan en ayrıntılı çalışma İçişleri Bakanlığı tarafından 2 cilt olarak hazırlanan “Türkiye’de Meskun Yerler Kılavuzu” (İçişleri Bakanlığı, 1946) isimli çalışmadır. Meskûn yerlerle alakalı yapılan diğer önemli çalışma yine İçişleri Bakanlığı’nın hazırladığı “Köylerimiz” (İçişleri Bakanlığı, 1968) isimli çalışmadır. Harun Tunçel, Köylerimiz isimli eseri temel alarak “Türkiye’de İsmi Değiştirilen Köyler” (Tunçel, 2000) isimli bir makale de kaleme almıştır. Meskûn yerler bu manada yeradbilimi içerisinde en önemli yeri edinmektedirler.

Çalışmaya konu olan Giresun ili Tirebolu ilçesinin, tarihi ve sosyal özelliklerine bakılacak olursa bölgede önemli bir yere sahip olduğu görülür. Geçmişten günümüze önemli bir yerleşim yeri olarak kabul edilen Giresun ilinden “Arhavi’ye kadar uzanan 24 Oğuz boyundan biri olan ve Türkiye, Azerbaycan, Irak, Türkmenistan ve Gagavuz Türklerinin ataları kabul edilen Çepniler, yörenin coğrafyası ve tarihine damgalarını vurmuş durumdadırlar. Yörede birlikte yaşama ekonomik ilişkileri, toplumsal yaklaşımları desteklemiş, bunun sonucu olarak da birçok Türk nüfusu Rumca’yı öğrenmiştir. O halde, yörede Rumca konuşan insanları sadece ve sadece Rum kökenli olarak kabul etmek önemli yanlışlıklara yol açabilir. İran’dan çıkarıldıktan sonra, Faruk Sümer’ (Sümer, 1980)’in tespitlerine göre Çepniler’den yüz bin kişilik bir kitlenin Doğu Karadeniz bölgesine gelerek Tirebolu, Görele ve Vakfikebir yörelerine yerleştikleri bilinmektedir. Bu yörelerde, Oğuzların koyunlarına “Çepni Koyunu”, beşiklerine de “Çepnilerin Beşiği” denildiği yaygın olarak bilinmektedir. Bu tür değerlendirmeler -başta Of olmak üzere- Çepni kültür sahalarının Türklüğünü gösteren önemli kanıtlardır” (Özmenli, 2016: 531). Çepni Türklerinin önemli yerleşim yeri olan Giresun’un adına bakacak olursak “şehrin adının, eski dönem kaynaklarında da geçen “Kerasus”tan geldiği birçok araştırmacı tarafından genel bir kabul görmektedir. Türklerin bölgede hâkimiyetinden sonra “Kerasus” adının Türkçe söyleyiş etkisi ile “Giresun” şekline dönüştüğü anlaşılmaktadır” (Tekin ve Cantürk, 2017: 100).

Çalışmanın ana malzemesini oluşturan toplam yer adı sayısı 429'dur. Bunlardan 12 tanesi adedi farklı sayılarda tekrar eden adlardan oluşmaktadır. Leksik-semantik incelemeye tabi tutulan yer adı sayısı ise 394'tür. Bu yer adları, Tirebolu ilçesi idari sınırlarını içerisine alan 1/25000 ölçekli paftalardan, belediye kayıtlarından ve Milli Parklar şube müdürlüğünden tespit edilen yer adları ile İçişleri Bakanlığı Türkiye Mülki İdare Bölümler Envanteri kayıtlarında geçen mahalle, köy, belde, mezra ve mevki adlarından oluşmaktadır. Tarihi öneme sahip olsa da meskûn yerler içine girmeyen dağ, ova, mağara, köprü, yayla yolu, tarla, akarsu gibi yer adları, çalışmaya dâhil edilmeyecektir. Çalışmada tespit edilen tüm yer adları önce leksik-semantik açıdan tasnif edilecek, daha sonra ise hem yapı hem de köken bakımından ele alınacaktır. Sonuç bölümünde sınıflandırma neticesinde her maddeden ne kadar örnek tespit edildiği bir tablo şeklinde sunulmuştur. Çalışmanın sonunda ek olarak Tirebolu ilçe sınırlarında tespit edilen tüm yer adlarının yer aldığı bir indeks verilecektir.

1. Giresun İli Tirebolu İlçesinde Tespit Edilen Yer Adlarının Leksik-Semantik Açıdan Sınıflandırılması

1.1. Kişi Adları İle Adlandırılmış Yerleşim Yeri Adları

1.1.1 Tarihi Anlamda Önemi Bulunan Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Barbaros
Fatih (2)
Gazipaşa (5)
Mursal
Yukarı Mursal
Yunus Emre
Zübeyde Hanım

1.1.2. Devlet Adamı ve Siyasi Kimliği Bulunan Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Amiral Şükrü Okan (5)
Menderes
Milletvekili Ethem Kılıçoğlu
Milletvekili İbrahim Naiboğlu
Milletvekili Şükrü Abbasoğlu
Müftü Ahmet Necmettin Efendi

1.1.3. Çeşitli Alanlarda Ünlenmiş Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Muzaffer Badalıoğlu
Ressam Burhan Uygur
Salih Bora
Salih Bora Çıkmaz

1.1.4. Şehit ve Gazi Olmuş Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Bekir Cebeci
Şehit Halil Dobaoğlu
Şehit Üsteğmen Mücahit Kulak
Şehit Yaşar Doymuş

1.1.5. Yörede Tanınmış Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yerleri

Avukat Ahmet Ersöz
Başkan Mehmet Domaç
İhsan Çamur
Mehmet Bayrak

Osman Bozkır

1.1.6. Yöredeki Tarihi ve Manevi Önder Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Hacı Hüseyin
Hacı Osman
Hüseyin Avni Alparslan
Karaahmetli
Osman Ağa
Osmangazi
Selim Ağa
Şerif Çavuş

1.1.7. Boy, Oymak, Aşiret, Irk ve Halk Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Aşağıosmanlı
Eymür
Halaç
Laz
Lazlar
Yukarıosmanlı

1.1.8. Soyadı ve Sülale Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Alaco
Cebecioğlu
Emingil
Eminoğlu
Habiboğlu
Hacıalioğlu
Hacıalioğlu Alt
Haliloğlu
Haliloğlu Çamiyanı
Hamasgil
Hancioğlu
Henkioğlu
Henkioğlu
Henkioğlu Zaim Yeri
Hüseyinoğlu Evliyayanı
İmamoğlu
Kadioğlu
Kallo
Karaarifgil
Kayalar
Keloğlu
Kuloğlu
Mahmutgil
Naibli
Naiboğlu
Öksüzöğlu
Piroğlu
Seisoğlu
Sezginer
Sariosmanoğlu

Soğuksu Kedivelli
 Soğuksu Mustafaoğlu
 Süleymangil
 Topaloğlu
 Ümrühanlı
 Velioğlu
 Yavergil

1.1.9. Kişi Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Abdullu Yayca
 Ali Evi
 Bekirli
 Boğacıklı İpek Ali
 Caferkuzu
 Fatmabükü
 Gazanferli
 Hasanlı
 Henkioğlu Zaim Yeri
 Hıdırlı
 İsmaili
 Kara Ali
 Karcanlı
 Kerimli
 Kerimlik
 Karamehmetli
 Küçükmehtemli
 Mahmutlu
 Mehdili
 Melikli
 Ömerli
 Sariosmanoğlu
 Uzunali
 Yahyalı
 Yamanlı

1.2. Ağaç veya Ağaç ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yerleri Adları

Aşağı Çınarcık
 Çamlıköy
 Çamtam
 Çubuk Dağı
 Karaağaç
 Şimşir Dibi

1.3. Çiçek Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Çiçekli
 Güldal
 Karanfil
 Menekşe
 Papatya
 Sümbüllü

1.4. Meyve veya Yemiş Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Ağdarı
 Armutağzı

Elma
Elmadibi
Taflanaltı
Üzümlük
Tütünlük Dutkıranı

1.5. Tarım Ürünleri veya Tarım ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Bahçe
Bostanlı
Çiftlik
Çityeri
Düztarla
Düztarla Kıran
Pulluk
Tütüncülü
Tütünlük
Tütünlük Dutkıranı

1.6. Bitki ve Bitkilerin Yetiştirildiği Yerlerin Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Ketençukur
Ketençukuru
Kirazlık
Yılgın

1.7. Evcil veya Yabani Hayvan Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Arslancık
Atlı Yolu
Boğacıklı İpek Ali
Boğacıklı Karık
Boğacıklı Kıran
Boğacıklı Orta
Caferkuzu
Devecikboynu
Doğancı (2)
Kargalı
Kedilli
Kurtkoyu
Kurtköy
Kurtköyü
Kuşboynu
Kuzgun
Munakuzu
Soğuksu Kedivelli
Yukarıboğalı

1.8. Tabiat Olayları ve Tabiat ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

1.8.1. Gökbilimi ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Aydınlık
Güneşli
Işıklı

1.8.2. Tabiat Olayları ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Balçıkbelen
Balçıkbeleni

-
- Serinyaz Çıkmaz
Soğuksu
Soğuksu Cebeci
Soğuksu Kedivelli
Soğuksu Mustafaoğlu
- 1.9. Coğrafi Terimler ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları**
Akkaya
Akyar
Arageriş
Balçıkbelen
Balçıkbeleni
Belen
Bineктаşı
Bük
Bükaltı
Çal
Çubuk Dağı
Çukurtam
Fatmabükü
Göğcebel
Göldüzü
Halkovalı
Harkköy
İnceburun
İnyanı
Kalpabükü
Karaçukur
Kayaboğazı
Kayaboynu
Kayadibi
Ketençukur
Ketençukuru
Kuzçukuru
Kuzduran
Sekü
Tepe
Tepeyatak
Toptaş
Toptepe
Yarderesi
Yaylalı
Yokuşbaşı
- 1.10. Su ve Su ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları**
Değirmensuyu
Dereağzı
Derebaşı
Deregözü
Kovanpınar
Kurtkoyu
Sahil (2)

Sahil 1.
Sahil 2.
Soğuksu
Soğuksu Cebeci
Soğuksu Kedivelli
Soğuksu Mustafaoğlu
Üçdere
Yalı (2)
Yalıköy
Yarderesi
Yeşilpınar

1.11. Bölgede Bulunan veya Maddi ve Sosyal Anlamda Önemi Bulunan Maden Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Karademir
Kömürlük
Maden

1.12. Renk Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Akçakese
Akkaya
Akyar
Alakaş
Dişikara
Gökceli
Göğcebel
Gökçeyazı
Göksil
Karaağaç
Kara Ali
Karaarifgil
Karabıyık
Karaçukur
Karademir
Karakütük
Karaman
Karamehmetli
Sariosmanoğlu
Yeşilpınar

1.13. Türkiye'deki Kimi Şehir, Semt, Kasaba Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Eskidoğankent Yolu
Gelibolu
Harşit
Karaman
Sakarya

1.14. Kültürel ve Milli Anlamda Önemi Olan Kavramların Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Akıncılar
Ataköy
Cumhuriyet
Halkovalı

İstikbal
İstiklal
Özlü
Sultanköy
Şenyuva

1.15. Halkın İncancını Yansıtan, Manevi Anlamda Değer Yargılarını Gösteren Kavramların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Cintaşı

1.16. Devlet Kurumlarının, Sosyal Tesislerin, Soysal Vasfı Bulunan Yerlerin, Vakıf Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Belediye
Camii
Cami Yanı
Çarşı Mahallesi
Çatalçeşme
Değirmen
Değirmensuyu
Eski Hamam
Eski Kahve Yanı
Gümrük
Hamam (3)
Kahveyanı
Kaynarpazarı
Kıran Cami
Körliman
Kuru Çeşme
Lise
Mektep
Okul Yanı
Orman İşletme
Ortacami
Park
Pazar Yeri
Plaj
Sinema
Üniversite
Yukarıortacami

1.17. Tarihi Nitelikteki Yapıların veya Yapı ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Dokuzkonak
Han Yeri
Hoca Yalısı
Kale
Kurucakale
Örenkaya

1.18. Günlük Yaşantı İle İlgili Yapı Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

14 Evler
Dikmerdiven
Kuyubaşı
Merdivenli

Merdivenli 1. (2)
Merdivenli 2.
Merdivenli 3.
Merdivenli 4.
Merdivenli 5.
Merdivenli 6.
Merdivenli 7.
Merdivenli 8.

1.19. Çeşitli Meslek Adlarının Tercih Edilmiş Olduğu Yerleşim Adları

Avcılı (2)
Bayraktarlı
Berberli
Cebecioğlu
Cerrahoğlu
Çavuşlu
Çıraklı
Danışman
Demirci (2)
Düz Kuyumcu
Ekmekci
İmamdüzü
İmamoğlu
Kadioğlu
Kahyalı
Soğuksu Cebeci
Terzili
Yağlıkuyumcu
Yamaklı

1.20. Yer Konumu ve Mekân Bildiren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Alt
Arageriş
Aşağı
Aşağıboynuyoğun
Aşağı Çınarcık
Aşağıkiran
Aşağıosmanlı
Boğacıklı Orta
Bükaltı
Cami Yanı
Çityeri
Çubuk Dağı
Dereagzı
Derebaşı
Deregözü
Dipyatak
Elmadibi
Eski Kahve Yanı
Göbelli Alt
Göbelli Orta
Göbelli Yukarı

Gölağzı
Güney
Güneyköy Alt
Güneyköy Üst
Hacılioğlu Alt
Haliloğlu Çamiyanı
Henkioğlu Zaim Yeri
Hüseyinoğlu Evliyayanı
İnyanı
Kahveyanı
Kalpakkükü
Karşı
Kayaboğazı
Kayaboynu
Kayadibi
Kaynarpazarı
Ketençukuru
Köyaltı
Kuyubaşı
Kuz
Kuzçukuru
Merkez
Meydan
O Yüz
Okul Yanı
Orta
Orta Bada
Ortacami
Ortagüney Aşağı
Ortagüney Kıran
Ortagüney Orta
Ortagüney Üst
Ortaköy
Pazar Yeri
Şimşir Dibi
Taflanaltı
Üst
Yarderesi
Yokuşbaşı
Yukarıboğalı
Yukarı Çınarcık
Yukarı Kıran
Yukarıosmanlı
Yukarıköy Kıran
Yukarı Mursal
Yukarıortacami
1.21. İnsan Vücuduyla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları
Alakaş
Altıparmak
Armutağzı

Dereağzı
 Derebaşı
 Deregözü
 Devecikboynu
 Dişikara
 Gerdan
 İnceburun
 Karabıyık
 Karasakal
 Kayaboynu
 Keloğlu
 Kuşboynu
 Yokuşbaşı

1.22. Yöre Halkının Sosyal – Kültürel Hayatını Gösteren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Kovancık
 Kovanpınar

1.23. Şekil, Biçim, En, Boy Bildiren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Dikmerdiven
 Düz
 Düzköy
 Düz Kuyumcu
 Düztarla
 Düztarla Kıran
 İmamdüzü
 İnceburun
 Toptaş
 Toptepe
 Uzun

1.24. Olumlu Anlam İfade Eden Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Emetce
 Şenyuva
 Şirin
 Şirinköy
 Uzunali
 Yeni
 Yeniköy

1.25. Olumsuz Anlam İfade Eden Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Akmaz
 Akmaz 1
 Akmaz 2
 Akmaz 3
 Akmaz 4
 Akmaz 5
 Akmaz 6
 Alçakkıran
 Eskidoğankent Yolu
 Eski Hamam
 Eski Kahve Yarı
 Eskiköy

Gacan Çıkmaz
Kahırlı
Kuru Çeşme
Küçükmehtemli
Örencik
Salih Bora Çıkmaz
Serinyaz Çıkmaz
Yanıklık
Yaşlı Oğlu

1.26. Sayı Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

1.
14 Evler
Akmaz 1.
Akmaz 2.
Akmaz 3.
Akmaz 4.
Akmaz 5.
Akmaz 6.
Altıparmak
Beşkise
Dokuzkonak
Sahil 1.
Sahil 2.
Sayıca
Üçdere

1.27. Mahalli Sözcüklerin (Halk Ağzı¹) Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları²

Abdullu Yayca
Ağdarı
Alaco
Alatlı
Alçakkıran
Anlak
Aşağıkırıan
Aşhapçuk
Ayana
Boğacıklı Karık
Boğacıklı Kıran

1 Ağızlar: aynı kökenden geldiği üst sistem durumundaki birstandart dile bağlı, doğal olarak ortaya çıkmış; aile ve dost çevresinde, işyerlerinde; okur-yazarlığı az, bulunduğu bölgeden uzun süre ayrı kalmamış insanlarca sözlü iletişimde dilin başka türleriyle karşı karşıya gelme oranına göredeğişen biçimde kullanılan, resmi ortamlarda kullanılmasından kaçınılan, yazılı bir gelenek oluşturamamış, iletişim alanı sınırlı, bağlı olduğu üst sistemden dilin her alanında karşılıklı anlaşmanın korunacağı oranda ayrılabilen, prestiji standart dile göre daha az yerel konuşma biçimleridir (Demir, 2002: 114; Bölük, 2018: 887); Ağızlar, fonetik, morfoloji, semantik bakımından ölçünlü dile kaynaklık etmesi, dilimize giren yeni kelimelere karşılık bulunması ve eklerin tarihsel gelişimini açıklaması bakımından büyük öneme sahiptir. Bu açıdan ağız, dil ile ilgili araştırma yapanların başvurduğu önemli bir alandır (Telli, 2017: 135).

² Mahalli sözcüklerin tespiti için bakınız: Tekin, F. ve Cantürk, S. (2018). *Giresun ve Yöresi Ağız Sözlüğü*, İstanbul: Arı Sanat Yayınevi; Türk Dil Kurumu (2009a). *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*. Cilt: I-VI, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları; Tekin, F. ve Cantürk, S. (2017). Giresun İli Merkez Yer Adları Üzerine Bir İnceleme. *Jass Studies Dergisi-The Journal of Academiz Social Science Studies*, Number 60, Autumn II 2017, p.97-120.

Buğdalık
Celli
Civil
Cırtlı
Çalıkli
Çandırılı
Çardak Kıran
Çeğel
Çukurtam
Domaçlı
Duancı
Düver
Düztarla Kıran
Ede
Edeköy
Ekiz
Gacan Çıkmaz
Gebeceli
Gerden
Göbelli Alt
Göbelli Orta
Göbelli Yukarı
Göğcebel
Gökçeyazı
Görpeli
Haliloğlu Çamiyanı
Harkköy
Henkioğlu
Henkioğlu Zaim Yeri
Herekli
Hozanlar
Kamatlı
Kandazlı
Kıran
Kıran Cami
Kilinli
Koz
Kör Omar
Kösemerli
Kuziz
Kübüçlü
Meyrecük
Miraseke
Moz
Orta Bada
Ortagüney Kıran
Oyraca
Padarlı
Salman
Sapar

Sazanlık
 Siyezlik
 Şedelli
 Takırlı
 Tomaklı
 Tongazlı
 Töngel
 Tütünlük Dutkıranı
 Yalç
 Yukarı Kıran
 Yukarıköy Kıran
 Zamarı
 Zeyret
 Zıvalı

1.28. Alet-Eşya Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Akçakese
 Ali Evi
 Beşkise
 Binektaş
 Boğacıklı İpek Ali
 Çamtam
 Çardak Kıran
 Çekiçli
 Dipyatak
 Halaçlı
 İgnece
 Kalpakkükü
 Karakütük
 Kerpiçli
 Kuskunlu
 Tepeyatak
 Toptaş
 Yalak

1.29. Dini Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Camii
 Cami Yanı
 Hoca Yalısı
 Hüseyinoğlu Evliyayı
 İmamoğlu
 Kuloğlu

1.30. Araç, Yol ve Geçişle Alakalı Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Atlı Yolu
 Çevre Yolu
 Eskidoğankent Yolu
 İskele
 Rıhtım

1.31. Hastalık, Engel ve Tedaviyle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları

Körliman
 Kör Omar

- 1.32. Topaloğlu
İnsan ve İnsana Ait Özelliklerin Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları
Köseler
Yaraş
- 1.33. Ekonomik-Parasal Konularla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları
Kaynarpazarı
Miraseke
Pazar Yeri
- 1.34. Yiyecek-İçecek Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları
Yumurtacı

2. Giresun İli Tirebolu İlçesinde Tespit Edilen Yer Adlarının Yapı ve Köken Bakımından Sınıflandırılması

2.1. Basit Yapılı Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Alt	Tr.
Anlak	Tr.
Aşağı	Tr.
Bahçe	Far. bağçe
Barbaaros	Tr.
Belediye	Ar. belediyye
Belen	Tr.
Bük	Tr.
Camii	Ar. cāmi‘
Civil	Tr.
Çal	Tr.
Çarşı	Far. çārşū
Çatak	Tr.
Çeğel	Tr.
Dere	Tr.
Düver	Tr.
Düz	Tr.
Ede	Tr.
Elma	ET. almıla
Eymür	Tr.
Fatih	Ar. fātih
Gelibolu	Tr.
Gerdan	Far. gardan
Gerden	Tr.
Gümrük	Rum. Yun. Kommérki
Güney	Tr.
Halaç	Tr.
Hamam	Ar. ḥammām
Harşit	Bsz.
Hozanlar	Tr. + Tr. hozan + lAr
İskele	İt. Scala
İstikbal	Ar. İstikbāl

İstiklal	Ar. İstiqlāl
Kale	Ar. kal‘a
Karanfil	Ar. kıranful
Karşı	Tr.
Kayalar	Tr. + Tr. kaya + lAr
Kıran	Tr.
Koz	Far. gavz
Köseler	Far. + Tr. küse + lAr
Kuz	Tr.
Kuzgun	Tr.
Kuziz	Bsz.
Laz	Tr.
Lazlar	Tr. + Tr. laz + lAr
Lise	Fr. Lycée
Maden	Ar. ma‘din
Mektep	Ar. maktab
Menderes	Yun. Méandros
Menekşe	Far. benefşe
Merkez	Ar.
Meydan	Ar. meydān
Moz	Tr.
Mursal (Mürsel)	Ar. mursal
Orta	ET. ortu
Papatya	Rum. Yun. Papadiá
Park	Fr. Parc
Plaj	Fr. Plage
Pulluk	Srp. Plug
Rıhtım	Far. rıxtum
Sahil	Ar. sāhil
Sakarya	Tr.
Salman	Tr.
Sekü < seki	ET. sekü
Sinema	Fr. Cinéma
Şirin	Far. şirīn
Tepe	Tr.
Töngel	Tr.
Üniversite	Fr. Université
Üst	Tr.
Yalak	Tr.
Yalç	Tr.
Yalı	Rum.
Yaraş	Tr.
Yeni	Tr.
Zamarı	Ar. zamharīr < zemheri
Zeyret	Bsz.

2.2. Türemiş Yapılı Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Abdullu	Ar. + Tr. abdul + lu
Akıncılar	Tr. + Tr. + Tr. akın + cı + lAr

Akmaz	Tr. + Tr. ak- maz
Alatlı	Tr. + Tr. alat + lı
Arslancık	Tr. + Tr. arslan + cık
Aşhapçuk	Ar. + Tr. aḥṣab + çuk
Avcılı	Tr. + Tr. + Tr. av + cı + lı
Aydınlık	Tr. + Tr. aydın + lık
Bayraktarlı	Tr. + Tr. + Tr. bayrak + tar + lı
Bekirli	Ar. + Tr. bekir + li
Berberli	İt. + Tr. barbiér + li
Bostanlı	Far. + Tr. būstān + lı
Buğdalık	Tr. + Tr. buğda + lık
Celli	Tr. + Tr. cel + li
Cırıtlı	Tr. + Tr. cırt + lı
Cumhuriyet	Ar. + Ar. cumhur + iyyet
Çalık	Tr. + Tr. çalık + lı
Çandırılı	Tr. + Tr. çandr + lı
Çavuşlu	Tr. + Tr. çavuş + lu
Çekiçli	Tr. + Tr. çekiç + li
Çıraklı	Far. + Tr. çarāğ + lı
Çiçekli	Tr. + Tr. çiçek + li
Çiftlik	Far. + Tr. cuft + luk
Danışman	Tr. + Tr. danış- man
Değirmen	ET. + Tr. tegir- men
Demirci	Tr. + Tr. demir + ci
Doğancı	Tr. + Tr. doğan + cı
Domaçlı	Tr. + Tr. domaç + lı
Duancı	Tr. + Tr. doğan + cı
Ekiz (İkiz)	Tr. + Tr. iki + z
Ekmekci	Tr. + Tr. ekmek + ci
Emetce	Far. + Tr. emet + ce
Emingil	Tr. + Tr. emin + gil
Gazanferli	Ar. + Tr. gazanfer + li
Gebeceli	Tr. + Tr. gebece + li
Gökceli	Tr. + Tr. + Tr. gök + çe + li
Görpeli	Tr. + Tr. görpe + li
Güneşli	ET. + ET. + Tr. + Tr. kün + e- eş + li
Halaçlı	Tr. + Tr. halaç + lı
Hamasgil	Tr. + Tr. hamas + gil
Harmancık	Far. + Tr. hirman + cık
Hasanlı	Ar. + Tr. hasan + lı
Herekli	Tr. + Tr. herek + li
Hıdırlı	Ar. + Tr. hıdır (hızır) + lı
Işıklı	Tr. + Tr. + Tr. ışı- (I)k + lı
İğnece	Tr. + Tr. iğne + ce
İsmailli	İbr. + Tr. ismail + li
Kabacalı	Tr. + Tr. + Tr. kaba + ca + lı
Kahrılı	Ar. + Tr. қаһr + lı
Kahyalı	Far. + Tr. kadhudā + lı
Kamatlı	Tr. + Tr. kamat + lı
Kandazlı	Tr. + Tr. kandaz + lı
Karaman	Tr. + Tr. kara + man
Karcanlı (Karacanlı)	Tr. + Far. + Tr. kar + cān + lı
Kargalı	Tr. + Tr. karga + lı

Kavgalı	Far. + Tr. gavgā + lı
Kedilli	Tr. + Tr. kedi + li
Kerimli	Ar. + Tr. kerim + li
Kerimlik	Ar. + Tr. kerim + lik
Kerpiçli	Tr. + Tr. kerpiç + li
Kilinli	Tr. + Tr. kilin + li
Kirazlık	Rum. Yun. + Tr. kerasi + lık
Kovancık	Tr. + Tr. kovan + cık
Kömürlük	Tr. + Tr. kömür + lük
Kösemerli	Tr. + Tr. kösemer + li
Kuskunlu	Tr. + Tr. kuskun + lu
Kübüçlü	Tr. + Tr. kübüç + lü
Mahmutgil	Ar. + Tr. mahmud + gil
Mahmutlu	Ar. + Tr. mahmud + lu
Mehdili	Ar. + Tr. mehdi + li
Melikli	Ar. + Tr. malik + li
Merdivenli	Far. + Tr. nardibān + li
Meyrecük	Tr. + Tr. meyre + cük
Naibli	Ar. + Tr. naib + li
Oyraca	Tr. + Tr. oyra + ca
Ömerli	Ar. + Tr. ömer + li
Örencik	Tr. + Tr. ören + cık
Özlü	Tr. + Tr. öz + lü
Padarlı	Tr. + Tr. padar + lı
Sayıcı	Tr. + Tr. sayı + ca
Sazanlık	Tr. + Tr. sazan + lık
Siyezlik	Tr. + Tr. siyez + lik
Süleymangil	İbr. + Tr. süleyman + gil
Sümbüllü	Ar. + Tr. sunbul + lü
Şedelli	Bsz. + Tr. şedel + li
Takırlı	Tr. + Tr. takır + lı
Terzili	Far. + Tr. darzī + lı
Tomaklı	Tr. + Tr. tomak + lı
Tongazlı	Tr. + Tr. tongaz + lı
Tütüncülü	Tr. + Tr. + Tr. tütün + cü + lü
Tütünlük	Tr. + Tr. tütün + lük
Uzun	Tr. + Tr. uza- (u)n
Ümrühanlı	Bsz. + Tr. + Tr. ümrü + han + lı
Üzümlük	Tr. + Tr. üzüm + lük
Yahyalı	İbr. + Tr. yahya + lı
Yamaklı	Tr. + Tr. yamak + lı
Yamanlı	Tr. + Tr. yaman + lı
Yanıklık	Tr. + Tr. + Tr. yan-ık + lık
Yavergil	Far. + Tr. yārvar/yāvar + gil
Yaylalı	Tr. + Tr. yayla + lı
Yılgin	Tr. + Tr. yıl- gın
Yumurtacı	Tr. + Tr. yumurta + cı
Zıvalı	Tr. + Tr. zıva + lı

2.2. Bireşik Yapılı Yer Adları

2.2.1. Belirtisiz İsim Tamlaması Şeklinde Kurulan Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Alaco	Tr. + Tr. + Tr. ala+ca + oğul+u
Ali Evi	Ar. + Tr. ali + ev+i
Armutağzı	Far. + Tr. amrūd + ağız+ı
Atlı Yolu	Tr. + Tr. + Tr. at+lı + yol+u
Balçıkbeleni	Tr. + Tr. balçık + belen+i
Binektaş	Tr. + Tr. + Tr. bin-ek + taş+ı
Bükaltı	Tr. + Tr. bük + alt+ı
Cami Yanı	Ar. + Tr. câmi' + yan+ı
Cebecioğlu	Tr. + Tr. cebeci + oğul+u
Cerrahoğlu	Ar. + Tr. carrâh + oğul+u
Cintaşı	Ar. + Tr. cin + taş+ı
Çevreyolu	Tr. + Tr. çevre + yol+u
Çityeri	Tr. + Tr. çit + yer+i
Çubuk Dağı	Tr. + Tr. çubuk + dağ+ı
Değirmensuyu	ET. + Tr. + Tr. tegir- men + su+y+u
Dereağzı	Tr. + Tr. dere + ağız+ı
Derebaşı	Tr. + Tr. dere + baş+ı
Deregözü	Tr. + Tr. dere + göz+ü
Devecikboynu	Tr. + Tr. + Tr. deve+cık + boyun+u
Elmadibi	ET. + Tr. almıla + dip+i
Eminoğlu	Ar. + Tr. emîn + oğul+u
Eskidoğankent Yolu	Tr. + Tr. + Soğd. + Tr. eski + doğan+kand + yol+u
Fatmabükü	Ar. + Tr. fatma + bük+ü
Gölağzı	Tr. + Tr. göl + ağız+ı
Göldüzü	Tr. + Tr. göl + düz+ü
Habiboğlu	Ar. + Tr. habib + oğul+u
Hacialioğlu	Ar. + Ar. + Tr. hâcc + ali + oğul+u
Haliloğlu	Ar. + Tr. halil + oğul+u
Haliloğlu Çamiyanı	Ar. + Tr. + Ar. + Tr. halil + oğul+u + câmi' + yan+ı
Hanyeri	Far. + Tr. han + yer+i
Hancioğlu	Far. + Tr. + Tr. han+cı + oğul+u
Henkioğlu	Tr. + Tr. henki + oğul+u
Henkioğlu Zaim Yeri	Tr. + Tr. + Ar. + Tr. henki + oğul+u + zaim + yer+i
Hoca Yalısı	Ar. + Rum. hwāce + yalı+sı
Hüseyinoğlu Evliyanı	Ar. + Tr. + Ar. + Tr. huseyin + oğul+u awliyā + yan+ı
İmamdüzü	Ar. + Tr. imâm + düz+ü
İmamoğlu	Ar. + Tr. imâm + oğul+u
İnyanı	Tr. + Tr. in + yan+ı
Kadioğlu	Ar. + Tr. kağı + oğul+u
Kahveyanı	Ar. + Tr. kahwa + yan+ı
Kallo	Tr. + Tr. kal + oğul+u
Kalpakbükü	ET. + Tr. kalabağ + bük+ü
Kayaboğazı	Tr. + Tr. kaya + boğaz+ı
Kayaboynu	Tr. + Tr. kaya + boyun+u
Kayadibi	Tr. + Tr. kaya + dip+i

Kaynarpazarı	Tr. + Tr. + Far. kayna-r + bazar+ı
Keloğlu	Far. + Tr. kal + oğul+u
Ketençukuru	Far./Ar. katan + çukur+u
Köyaltı	Far. + Tr. kūy + alt+ı
Kuloğlu	Tr. + Tr. kul + oğul+u
Kurtkoyu	Tr. + Tr. kurt + koy+u
Kurtköyü	Tr. + Far. kurt + kūy+ü
Kuşboynu	Tr. + Tr. kuş + boyun+u
Kuyubaşı	Tr. + Tr. kuyu + baş+ı
Kuzçukuru	Tr. + Tr. kuz + çukur+u
Naiboğlu	Ar. + Tr. naib + oğul+u
Okul Yanı	Tr. + Tr. + Tr. oku-l + yan+ı
Öksüzöğlü	Tr. + Tr. öksüz + oğul+u
Pazar Yeri	Far. + Tr. bazar + yer+i
Piroğlu	Far. + Tr. pīr + oğul+u
Seisoğlu	Bsz. + Tr. seis + oğul+u
Taflanaltı	Tr. + Tr. taflan + alt+ı
Topaloğlu	Tr. + Tr. topal + oğul+u
Velioğlu	Ar. + Tr. veli + oğul+u
Yarderesi	Tr. + Tr. yar + dere+si
Yaşlıoğlu	Tr. + Tr. +Tr. yaş+lı + oğul+u
Yokuşbaşı	Tr. + Tr. yokuş + baş+ı

2.2.2. Tamlanan Eki Düşmüş Belirtisiz İsim Tamlaması Şeklinde Oluşturulan Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Güldal	Far. + Tr. gul + dal
Ketençukur	Far. Ar. + Tr. katan + çukur
Orman İşletme	Tr. + Tr. orman + işletme

2.2.3. Sıfat Tamlaması Şeklinde Oluşturulan Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
14 Evler	Tr. + Tr. 14 + ev+ler
Abdullu Pattellasi	Ar. + Tr. + Bsz. abdul+lu + pattellasi
Abdullu Yayca	Ar. + Tr. + Tr. + Tr. abdul+lu + yay+ca
Ağdarı	Tr. + Tr. ağ (ak) + darı
Akçakese	Tr. + Tr. + Far. ak+ça + kīse
Akkaya	Tr. + Tr. ak + kaya
Akyar	Tr. + Tr. ak + yar
Alakaş	Tr. + Tr. ala + kaş
Alçakkıran	Tr. + Tr. alçak + kıran
Altıparmak	Tr. + ET. altı + barmak
Arageriş	Tr. + Tr. ara + geriş
Aşağıboynuyğun	Tr. + Tr. + Tr. aşağı + boyun+u + yoğun
Aşağı Çınarcık	Tr. + Far. + Tr. aşağı + çanār+cık
Aşağıkıran	Tr. + Tr. aşağı + kıran
Aşağıosmanlı	Tr. + Ar. + Tr. aşağı + osman+lı
Ataköy	Tr. + Far. ata + kūy
Balçıkbelen	Tr. + Tr. balçık + belen
Bedrama	Ar. + Yun. Bed + romiós > roma
Beşkise	Tr. + Far. beş + kīse (kese)

Boğacıklı İpek Ali	Tr. + Tr. + Tr. + Tr. + Far. boğa+cık+lı + ipek + ali
Boğacıklı Karık	Tr. + Tr. + Tr. + Tr. boğa+cık+lı + karık
Boğacıklı Kıran	Tr. + Tr. + Tr. + Tr. boğa+cık+lı + kıran
Boğacıklı Orta	Tr. + Tr. + Tr. + Tr. boğa+cık+lı + orta
Caferkuzu	Ar. + Tr. cafer + kuzu
Çamlıköy	Tr. + Tr. + Far. çam+lı + kūy
Çamtam	Tr. + Tr. çam+tam
Çardak Kıran	Far. + Tr. çārtāk + kıran
Çatalçeşme	Tr. + Far. çatal + çāşme
Çukurtam	Tr. + Tr. çukur + tam
Dikmerdiven	Tr. + Far. dik + nardibān
Dipyatak	Tr. + Tr. dip + yatak
Dokuzkonak	Tr. + Tr. dokuz + konak
Düzköy	Tr. + Far. düz + kūy
Düz Kuyumcu	Tr. + Tr. düz + kuyumcu
Düztarla	Tr. + Tr. düz + tarla
Düztarla Kıran	Tr. + Tr. + Tr. düz+tarla + kıran
Edeköy	Tr. + Far. ede + kūy
Eski Hamam	Tr. + Ar. eski + hammām
Eski Kahve Yanı	Tr. + Ar. + Tr. eski + qahwa + yan+ı
Eskiköy	Tr. + Tr. eski + kūy
Gazipaşa	Ar. + Tr. gāzī + paşa
Göbelli Alt	Tr. + Tr. + Tr. göbel+li + alt
Göbelli Orta	Tr. + Tr. + Tr. göbel+li + orta
Göbelli Yukarı	Tr. + Tr. + Tr. göbel+li + yukarı
Göğcebel	Tr. + Tr. + Tr. gök+ce + bel
Gökçeyazı	Tr. + Tr. + Tr. gök+çe + yazı
Göksil	Tr. + Tr. gök + sil
Güneyköy Alt	Tr. + Far. + Tr. güney + kūy + alt
Güneyköy Üst	Tr. + Far. + Tr. güney + kūy + üst
Hacılioğlu Alt	Ar. + Ar. + Tr. + Tr. hacı + ali + oğul+u + alt
Halkovalı	Ar. + Tr. + Tr. halk + ova+lı
Harkköy	Tr. + Far. hark + kūy
İnceburun	Tr. + Tr. ince + burun
Karaağaç	Tr. + Tr. kara + ağaç
Karaahmetli	Tr. + Ar. + Tr. kara + ahmed+li
Kara Ali	Tr. + Ar. kara + ali
Karaarifgil	Tr. + Ar. + Tr. kara + arif+gil
Karabıyık	Tr. + Tr. kara + bıyık
Karaçukur	Tr. + Tr. kara + çukur
Karademir	Tr. + Tr. kara + demir
Karakütük	Tr. + Tr. kara + kütük
Karamehmetli	Tr. + Tr. + Tr. kara + 1091ehmet+li
Karasakal	Tr. + Tr. kara + sakal
Kıran Cami	Tr. + Ar. kıran + cāmī
Kovanpınar	Tr. + ET. kovan + mīnar
Körliman	Tr. + Yun. Kōr + liménī
Kör Omar	Tr. + Ar. kör + ömer
Kurtköy	Tr. + Far. kurt + kūy
Kuru Çeşme	Tr. + Far. kuru + çāşme
Kurucakale	Tr. + Tr. + kuru+ca + kal'a
Küçükmehtemli	Tr. + Tr. + Tr. küçük + 1091ehmet+li

Miraseke	Ar. + Tr. mîrâş + eke
Munakuzu	Tr. + Tr. muna + kuzu
O Yüz	Tr. + Tr. o + yüz
Orta Bada	Tr. + Tr. orta + bada
Ortacami	Tr. + Ar. orta + câmi ³
Ortagüney Aşağı	Tr. + Tr. + Tr. orta + güney + aşağı
Ortagüney Kıran	Tr. + Tr. + Tr. orta + güney + kıran
Ortagüney Orta	Tr. + Tr. + Tr. orta + güney + orta
Ortagüney Üst	Tr. + Tr. + Tr. orta + güney + üst
Ortaköy	Tr. + Far. orta + kūy
Örenkaya	Tr. + Tr. ören + kaya
Sarı Osmanoğlu	Tr. + Ar. + Tr. sarı + osman + oğul+u
Sezginer	Tr. + Tr. sezgin + er
Soğuksu	Tr. + Tr. soğuk + su
Soğuksu Cebeci	Tr. + Tr. + Tr. soğuk + su + cebeci
Soğuksu Kedivelli ³	Tr. + Tr. + Tr. + Ar. soğuk + su + kedi + veli
Soğuksu Mustafaoglu	Tr. + Tr. + Ar. + Tr. soğuk + su + mustafa + oğul+u
Sultanköy	Ar. + Far. sultân + kūy
Şenyuva	Tr. + ET. şen + uya
Şimşir Dibi	Far. + Tr. şimşâr + dip+i
Şirinköy	Far. + Far. şîrîn + kūy
Tepeyatak	Tr. + Tr. tepe+ yatak
Toptaş	Tr. + Tr. top + taş
Toptepe	Tr. + Tr. top + tepe
Tütünlük Dutkıranı	Tr. + Tr. + Tr. + Tr. tütün+lük + dut + kıran+ı
Uzunali	Tr. + Ar. uzun + ali
Üçdere	Tr. + Tr. üç + dere
Yağlıkuyumcu	Tr. + Tr. + Tr. yağ+lı + kuyumcu
Yalıköy	Rum + Far. yalı + kūy
Yeniköy	Tr. + Far. yeni + kūy
Yeşilpınar	Tr. + ET. yeşil + mînar
Yukarıboğalı	Tr. + Tr. + Tr. yukarı + boğa+lı
Yukarı Çınarcık	Tr. + Tr. + Tr. yukarı + çınar+cık
Yukarı Kıran	Tr. + Tr. yukarı + kıran
Yukarıköy Kıran	Tr. + Far. + Tr. yukarı + kūy + kıran
Yukarı Mursal	Tr. + Ar. yukarı + mursal
Yukarıortacami	Tr. + Tr. + Ar. yukarı + orta + câmi ³
Yukarıosmanlı	Tr. + Ar. + Tr. yukarı + osman+lı

2.2.4. Kurallı Birleşik Sıfat (İsim + İyelik eki + Sıfat) Şeklinde Oluşturulan Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Dişikara	Tr. + Tr. diş+i + kara

³ **Kedivelli:** Kediveligil, Kediveliogulları sülalesi anlamında kullanılmaktadır.

2.2.5. Bir Unsuru Fiilimsi Olan Yer Adları

Yer Adı	Yapı ve Köken Bilgisi
Gacan Çıkmaz	Tr. + Tr. gacan + çık-
Kuzduran	Tr. + Tr. kuz + duran
Serinyaz Çıkmaz	Tr. + Tr. + Tr. serin + yaz + çık-

2.2.6. Birleşik İsim Şeklinde Oluşturulan Yer Adları

Ahmet Çalı	Muzaffer Badalıoğlu
Ali Evi	Osman Bozkır
Bekir Cebeci	Salih Bora
Caferkuzu	Salih Bora Çıkmaz
Hüseyin Avni Alparslan	Veli Başoğlu
İhsan Çamur	Yunus Emre
Mehmet Bayrak	

2.2.7. Unvan Grubu Şeklinde Oluşturulan Yer Adları

Amiral Şükrü Okan	Osman Ağa
Avukat Ahmet Ersöz	Osmangazi
Başkan Mehmet Domaç	Ressam Burhan Uygur
Hacı Hüseyin	Selim Ağa
Hacı Osman	Şehit Yaşar Doymuş
Milletvekili Ethem Kılıçoğlu	Şerif Çavuş
Milletvekili İbrahim Naiboğlu	Şehit Halil Dobaoğlu
Milletvekili Şükrü Abbasoğlu	Şehit Üsteğmen Mücahit Kulak
Müftü Ahmet Necmettin Efendi	

SONUÇ

Giresun'un tarihi öneme sahip ilçelerinden olan Tirebolu ilçesi, Giresun ilinin merkez ilçesi ile birlikte 16 ilçesinden biridir. Tirebolu ilçe merkezi, Giresun il merkezinin doğusunda Karadeniz kıyısında bulunur. İlçenin doğusunda Görele ve Çanakçı, güneyinde Doğankent ile Güce, batısında ise Espiye ilçeleri yer almaktadır. Bu sınırlar dahilinde Tirebolu ilçesinin bugünkü yüzölçümü 210 km² dir. Konum olarak bilgiler vermeye çalıştığımız Tirebolu ilçesi, ad verme konusunda önemli bir zenginliğe sahiptir. Ad verme konusunun arka planında yer alan sosyolojik, kültürel, tarihi, coğrafi ve dilsel etkenler düşünülürse Tirebolu yer adlarının bu etkenlerden fazlasıyla etkilendiği söylenebilir. Tespit edilen yer adları birçok faktörü bünyesinde taşımaktadır.

Adbilimsel olarak birçok faktörü bünyesinde taşıyan çalışma, iki önemli başlık üzerinde toplanmıştır. Öncelikle ilçede tespit edilen yer adlarının hangi unsurlar gözetilerek verildiği maddeler halinde verilmiştir. Burada özellikle standart Türkçede bilinen kelimelerin yanında yöresel ağızlarda yaşayan kelimelerden oluşan yer adları önemli bir zenginlik olarak tespit edilmiştir. Çünkü “Türkiye Türkçesi ağızları, tarihî gelişim sürecinde Oğuzcanın son halkasını oluşturmaktadır ve bu ağızların dil yapısı bakımından temel dayanağı Eski Anadolu Türkçesidir” (Bulduk, 2018: 947). Dolayısıyla tespit edilen ağız sözcüklerinin tarihi 14-15. yüzyıllara götürülebilmektedir. Çalışmada tespit edilen tüm yer adlarının leksik-semantik özelliklere göre sınıflandırması sayısal verilere göre aşağıdaki tablodaki gibidir. Bu tabloya tekrar eden yer adları dâhil edilmemiştir.

Tablo 1: Tirebolu (Giresun) İlçesi Meskûn Yer Adlarının Leksik-Semantik Sınıflandırmasındaki Sayısal Veriler

Leksik-Semantik Sınıflandırma	Sayısal Veriler	Yüzdelik Oranlar %
Kişi Adları İle Adlandırılmış Yerleşim Yeri Adları	112	19,24
Ağaç veya Ağaç ile İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yerleri Adları	6	1,03
Çiçek Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	6	1,03
Meyve veya Yemiş Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	7	1,20
Tarım Ürünleri veya Tarım İle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	10	1,72
Bitki ve Bitkilerin Yetiştirildiği Yerlerin Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	4	0,69
Evcil veya Yabani Hayvan Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	19	3,26
Tabiat Olayları ve Tabiatla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	10	1,72
Coğrafi Terimler İle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	36	6,19
Su ve Su İle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	18	3,09
Bölgede Bulunan veya Maddi ve Sosyal Anlamda Önemi Bulunan Maden Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	3	0,52
Renk Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	20	3,44
Türkiye’deki Kimi Şehir, Semt ve Kasaba Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	5	0,86
Kültürel ve Milli Anlamda Önemi Olan Kavram Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	9	1,55
Halkın İnancını Yansıtan, Manevi Anlamda Değer Yargılarını Gösteren Kavramların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	1	0,17
Devlet Kurumlarının, Sosyal Tesislerin, Sosyal Vasfı Bulunan Yerlerin, Vakıf Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	27	4,64
Tarihi Nitelikteki Yapıların ve Yapı İle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	6	1,03
Günlük Yaşantı İle İlgili Yapı Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	12	2,06
Çeşitli Meslek Adlarının Tercih Edilmiş Olduğu Yerleşim Adları	19	3,26
Yer Konumu ve Mekan Bildiren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	67	11,51
Vücut Organ Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	16	2,75
Yöre Halkının Sosyal – Kültürel Hayatını Gösteren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	2	0,34
Şekil, Biçim, En, Boy Bildiren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	11	1,89
Olumlu Anlam İfade Eden Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	7	1,20
Olumsuz Anlam İfade Eden Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	21	3,61
Sayı Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	15	2,58
Mahalli Sözcüklerin (Halk Ağzı) Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	75	12,89

Alet-Eşya Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	18	3,09
Dini Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	6	1,03
Araç, Yol ve Geçişle Alakalı Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	5	0,86
Hastalık, Engel ve Tedaviyle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	3	0,52
İnsan ve İnsana Ait Özelliklerin Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	2	0,34
Ekonomik-Parasal Konularla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	3	0,52
Yiyecek-İçecek Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları	1	0,17
TOPLAM	582	% 100

Bu çalışmada Tirebolu idari sınırları içerisinde tespit edilen yer adı sayısı indeks kısmında da görüleceği üzere tekrar etmeyen 394 iken, tekrar eden yer adlarıyla birlikte toplamda 429'dur. Bu 429 yer adından yapı bakımından incelemeye dâhil olan yer adı sayısı 393'tür. "1." olarak geçen yer adı, yapı bakımından yapılan incelemenin dışında bırakılmıştır. Genel olarak bakıldığında bu 429 yer adı, çalışmanın adından da anlaşılacağı üzere sadece insanların yaşam sürdürdüğü meskûn yerlerle ilgili adlardan oluşmaktadır. Ova, tepe sırt, dağ, köprü, akarsu, çay, boğaz, sırt, dere, göl, tarla gibi alanlara ait olan yer adları çalışmamaya dâhil edilmemiştir. Yukarıdaki tabloda yer alan leksik-semantik sınıflandırmada aynı yer adı farklı başlıkların içine dâhil olabildiği için 582 adet yer adının leksik-semantik sınıflandırmasını bulmak mümkündür. Burada görüleceği üzere yer adları verilmiş türlerine göre kendi içinde 34 alt başlığa ayrılmıştır. Bu alt başlıklardan Kişi Adları İle Adlandırılmış Yerleşim Yeri Adları ile Tabiat Olayları ve Tabiatla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları da kendi içinde alt başlıklara ayrılmıştır. Kişi Adları İle Adlandırılmış Yerleşim Yeri Adları kendi içinde 9'a, Tabiat Olayları ve Tabiatla İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları ise 2'ye ayrılmıştır. Tüm bunlar da toplanırsa leksik-semantik adlandırmayla ilgili 45 alt başlık oluşturulmuştur. 45 alt başlık yöredeki adlandırma çeşitliliği açısından önemli bir rakamdır. Adlandırma yapılırken sıfat tamlaması, isim tamlaması gibi birleşik yapılarda yer alan kelimeler sadece bir alt başlığa yazılmamış, kendisini ilgilendiren diğer alt başlıkların altına da yazılmıştır. Bunun sonucunda tabloda yer adı sayısı 582 olmuştur. Adlandırmaların grup içindeki dağılımına bakılacak olursa en fazla adlandırma 112 adet ile kendi içinde dokuz alt başlığa ayrılan Kişi Adları İle Adlandırılmış Yerleşim Yeri Adları'na aittir. Onu 75 adlandırma ile Mahalli Sözcüklerin (Halk Ağzı) Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları ve 67 adlandırma ile Yer Konumu ve Mekân Bildiren Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları takip etmektedir. Bunların dışındaki adlandırmalar sayısal olarak hemen hemen birbirine yakındır. Burada özellikle Mahalli Sözcüklerin (Halk Ağzı) Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adlarının fazlaca tercih edildiği görülmektedir. Espiye ile Tirebolu bu anlamda karşılaştırılacak olunursa, Tirebolu'nun mahalli adlandırmalar yönünden daha zengin olduğu görülür. Bu durum ağız-toponomi arasındaki bağ açısından da son derece önemlidir. Bu özellik, yöre halkının adlandırma yaparken konuşma dillerinde yaşayan mahalli sözcükleri çekinmeden yer adı olarak kullanmalarının kanıtıdır.

Leksik-semantik sınıflandırmaya bakıldığı zaman yukarıda da ifade edildiği üzere en fazla adlandırmanın kişi adlarıyla ilgili olduğu görülür. Bu kategoride tespit edilen 112 adlandırmanın çoğunluğunu özel kişi adları ile soyadı ve sülale adları oluşturmaktadır. Bu durum, Tirebolu ilçesinde özellikle sülale ad ve soyadlarının adlandırmada çokça tercih edildiğini gösterir.

Leksik-semantik sınıflandırmada en çok tercih edilen ikinci büyük grup, halk ağzına dayanan mahalli adlandırmalardan oluşmaktadır. Bu kategoride "anlak, civil, gebelli, geriş, görpe, kıran, kübüç, moz, salman, yalç, zamarı" gibi çoğunluğu yöreye has ağız sözcükleri tespit

edilmiştir. Bu durum ağız-toponomi arasındaki bağın da en net göstergesidir. Yöre halkı adlandırma yaparken kullandığı ağız kelimelerini yer adı olarak kullanmıştır. Bu mahalli sözcüklerin çoğu Türkiye Türkçesi ağız sözlüğü olan Derleme Sözlüğünde ve bölge ağızıyla ilgili hazırlanan “Giresun ve Yöresi Ağız Sözlüğü” kitabında yer almaktadır. Bazıları ise Türkçe Sözlükte “hlk (halk)” kısaltmasıyla verilmiştir. Türkçe Sözlükte ve Derleme Sözlüğünde yer almayan kelimeler, Derleme Sözlüğüne katkı olarak da eklenebilir.

Leksik-semantik sınıflandırmada tespit edilen en az adlandırma 1’er ad tespit edilen “Yiyecek-İçecek Adlarının Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları” ile “Halkın İnancını Yansıtan, Manevi Anlamda Değer Yargılarını Gösteren Kavramların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları”ndan oluşmaktadır. Bu kategorilerle alakalı Tirebolu ilçesinde çok az adlandırma tespit edilmiştir. Bu durum bölgede yiyecek-içecek adlarının ve halkın inancını yansıtan, manevi anlamda değer yargılarını gösteren kavramların adlarının adlandırma yapılırken çok fazla tercih edilmediğini gösterir.

Leksik-semantik sınıflandırmada önemli olan bir diğer adlandırma “Coğrafi Terimler İle İlgili Adların Tercih Edildiği Yerleşim Yeri Adları”dır. Bu kategoride 36 yer adı tespit edilmiştir. Tirebolu ilçesinde en çok tercih edilen coğrafi terim adı “*kaya*” ve “*çukur*”dur. Bu adların yanında “*belen, bük, dağ, dere, taş, yayla*” terimleri de tercih edilmiştir.

Tablo 2: Tirebolu (Giresun) İlçesi Meskûn Yer Adlarının Yapı Bakımından Sınıflandırmasındaki Sayısal Veriler

Yapı Bakımından Sınıflandırma	Sayısal Veriler	Yüzdelik Oranlar
Basit Yapı	77	17,82
Türemiş Yapı	103	23,38
Birleşik Yapı	213	59,00
TOPLAM	393	%100

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere yer adlarının yapı bakımından sınıflandırmasında en çok tercih edilen yer adı birleşik yapıyla yer adlarıdır. Yapı bakımından incelemeye dâhil olan 393 yer adı içinde birleşik yapıyla yer adlarından sonra en çok tercih edilen yer adı türemiş yapıyla yer adlarıdır. En az tercih edilen ise 77 adet ile basit yapıyla yer adlarıdır.

Tablo 3: Tirebolu (Giresun) İlçesi Meskûn Yer Adlarının Kelime Bazlı Etimolojik Sınıflandırmasındaki Sayısal Veriler

Etimolojik Bakımından Kelime Bazlı Sınıflandırma	Sayısal Veriler	Yüzdelik Oranlar
Türkçe	412	71,65
Arapça	78	13,57
Farsça	53	9,22
Fransızca	5	0,87
Rumca	6	1,04
İtalyanca	3	0,52
Yunanca	6	1,04
Sırpça	1	0,17
İbranice	3	0,52
Söğdca	1	0,17
Belirsiz	7	1,23
TOPLAM	575	%100

Tirebolu ilçesinde tespit edilen yer adlarını oluşturan kelimelere etimolojik olarak bakılacak olursa Türkçe kökenli adlandırmalar diğer dillere ait adlandırmaların iki katından daha fazla durumdadır. Türkçe adlandırmaları Arapça ve Farsça adlandırmalar takip etmektedir. Bu adlandırmalardan başka bölgede az da olsa “*Fransızca, Rumca, İtalyanca, Yunanca, Sırpça, İbranice, Soğdca*” dillerine ait adlandırmalar tespit edilmiştir. 7 adlandırmanın ise kökeni net olarak tespit edilememiştir. Adlandırmaların kökenlerine sadece kelime kökeni bazlı bakılmış, ekler dikkate alınmamıştır. Basit, türemiş ve birleşik yapılı sözcükler içinde tekrar eden adlandırmalardan sadece birisi incelemeye dâhil edilmiş ve özel adların kökenleri de bu sınıflandırmanın dışında tutulmuştur. Birleşik yapılı adlandırmalarda ise birleşik yapıyı oluşturan sözcüklerin hepsinin kökenine ayrı ayrı bakılmış ve sözcüklerin kökenleri bu listeye eklenmiştir. Birleşik yapılı adlandırmalarda bazen iki/üç farklı dildeki kelimeler birleşirken, bazen iki/üç Türkçe sözcük birleşmiştir. Bazen ise bir yanı Türkçe bir yanı yabancı dil olan birleşik yapılı yer adları tespit edilmiştir. Türkçe, Arapça ve Farsça dışında en fazla adlandırma 6 adlandırma ile Rumca ve Yunancaya, sonrasında ise 5 adlandırma ile Fransızcaya aittir. Bu durum bölgede eski dönemlerde Rumların yaşamış olmasıyla açıklanabilir. Lakin tüm bunlara rağmen bölgede Türkçe kökenli yer adının fazla olması, ilçedeki yerleşim yeri adlarının bir şekilde yabancı kelimelerden uzak kaldığını gösterir.

Sonuç olarak yer adları tesadüfen verilmeyen çok çeşitli ve renkli adlardır. Yer adlarının arka planında bazı sebepler vardır. Bu sebeplerin iyi araştırılması ve ortaya konması yer adının halkın yaşamının neresinde olduğunu da gösterir. Giresun ilinin merkezini ve tüm ilçelerini de kapsayan bir araştırmanın yapılması daha derli toplu malzemeler ortaya koyacaktır.

Tirebolu (Giresun) İlçesi Meskûn Yer Adları İndeksi

1. Cad.	Arslancık K.	Boğacıklı İpek Ali Mah.
14 Evler Sok.	Aşağı Çınarcık Mah.	Boğacıklı Karık Mah.
Abdullu Pattellasi Mah.	Aşağı Mah.	Boğacıklı Kıran Mah.
Abdullu Yayca Mah.	Aşağıboynuyoğun K.	Boğacıklı Orta Mah.
Ağdarı Mah.	Aşağıkıran Mah.	Bostanlı Sok.
Ahmet Çalı Mah.	Aşağıosmanlı Mah.	Buğdalık Mah.
Akçakese Mah.	Aşhapçuk Mah.	Bük Sok.
Akıncılar K.	Ataköy K.	Bükaltı K. Bağ.
Akkaya Mah.	Atlı Yolu Sok.	Caferkuzu Mah.
Akmaz 1.Sok.	Avcılı K.	Cami Yanı Mah.
Akmaz 2. Sok.	Avcılı Mah.	Camii Sok.
Akmaz 3. Sok.	Avukat Ahmet Ersöz Sok.	Cebecioğlu Mah.
Akmaz 4. Sok.	Ayana Sok.	Celli Mah.
Akmaz 5. Sok.	Aydınlık Sok.	Cerrahoğlu Mah.
Akmaz 6. Sok.	Bahçe Sok.	Cırıtlı Mah.
Akmaz Sok.	Balçıkbelen Mah.	Cintaşı Mah.
Akyar Mah.	Balçıkbeleni K.	Civil K.
Alaco Mah.	Barbaros Sok.	Cumhuriyet Cad.
Alakaş Mah.	Başkan Mehmet Domaç Cad.	Çal Sok.
Alatlı Mah.	Bayraktarlı Mah.	Çalıklı Mah.
Alçakkıran Mah.	Bedrama Mah.	Çamlıköy K.
Ali Evi Mah.	Bekir Cebeci Sok.	Çamtam Mah.
Alt Mah.	Bekirli Mah.	Çandırılı Mah.
Altıparmak Mah.	Belediye Sok.	Çardak Kıran Mah.
Amiral Şükrü Okan Cad. (5)	Belen K.	Çarşı Mah.
Anlak Mah.	Berberli Mah.	Çatak Mah.
Arageriş K.	Beşkise mah.	Çatalçeşme Sok.
Armutağzı Mah.	Bineктаşı Mah.	Çavuşlu Mah.

Çeğel K.	Gerdan Mah.	İstiklal Mah.
Çekiçli Mah.	Gerden Mah.	Kabacalı
Çevre Yolu Sok.	Göbelli Alt Mah.	Kadioğlu Mah.
Çıraklı Mah.	Göbelli Orta Mah.	Kahırlı Küm. Ev.
Çiçekli Sok.	Göbelli Yukarı Mah.	Kahveyanı Mah.
Çiftlik Mah.	Göğcebel Mah.	Kahyalı Mah.
Çityeri Mah.	Gökceli Küm. Ev.	Kale Sok.
Çubuk Dağı Mah.	Gökçeyazı Mah.	Kallo Mah.
Çukurtam Mah.	Göksil Mah.	Kalpakkükü Mah.
Danışman K.	Gölağzı K. Bağ.	Kamatlı Mah.
Değirmen Sok.	Göldüzü Mah.	Kandazlı Mah.
Değirmensuyu Mah.	Görpeli Mah.	Kara Ali Mah.
Demirci Küm. Ev.	Güldal Küm. Ev.	Karaağaç Mah.
Demirci Mah.	Gümrük Sok.	Karaahmetli K.
Dere Mah.	Güneşli Sok.	Karaarifgil Mah.
Dereagzı Mah.	Güney Mah.	Karabıyık Mah.
Derebaşı Küm. Ev.	Güneyköy Alt Mah.	Karaçukur Mah.
Deregözü Mah.	Güneyköy Üst Mah.	Karademir K.
Devecikboynu Mah.	Habiboğlu Cad.	Karakütük Mah.
Dikmerdiven Sok.	Hacı Hüseyin K.	Karaman Mah.
Dipyatak Mah.	Hacı Osman Cad.	Karamehmetli Mah.
Dişikara K. Bağ.	Hacılioğlu Alt Mah.	Karanfil Sok.
Doğancı K.	Hacılioğlu Sok.	Karasakal Mah.
Doğancı K. Bağ.	Halaç Mah.	Karcanlı Mah.
Dokuzkonak K.	Halaçlı K.	Kargalı Mah.
Domaçlı K. Bağ.	Haliloğlu Çamiyanı Mev.	Karşı Mah.
Duancı Mah.	Haliloğlu Mah.	Kavgalı Mah.
Düver Mah.	Halkovalı Cad.	Kayaboğazı Mah.
Düz Kuyumcu Mah.	Hamam Mah.	Kayaboynu Mah.
Düz Sok.	Hamam Sok. (2)	Kayadibi Mah.
Düzköy K.	Hamasgil Mah.	Kayalar K.
Düztarla Kıran Mev.	Hancıoğlu Sok.	Kaynarpazarı Mah.
Düztarla Mah.	Hanyeri Sok.	Kedilli Mah.
Ede Mah.	Harkköy K.	Keloğlu Mah.
Edeköy K.	Harmancık Mah.	Kerimli Mah.
Ekiz Sok.	Harşit Sok.	Kerimlik Mah.
Ekmekci Sok.	Hasanlı Küm. Ev.	Kerpiçli Mah.
Elma Mah.	Henkioğlu Mah.	Ketençukur K.
Elmadibi Mah.	Henkioğlu Zaim Yeri Mah.	Ketençukuru K.
Emetce Mah.	Herekli Mah.	Kıran Cami Mah.
Emingil Mah.	Hıdırlı Mah.	Kıran Mah.
Eminoğlu Mah.	Hoca Yalı Sok.	Kilinli Mah.
Eski Hamam Sok.	Hozanlar Mah.	Kirazlık Mah.
Eski Kahve Yanı Mah.	Hüseyin Avni Alparslan Cad.	Kovancık K.
Eskidoğankent Yolu Sok.	Hüseyinoğlu Evliyayanı Mev.	Kovanpınar K.
Eskiköy Mah.	Işıklı K.	Koz Mah.
Eymür K.	İğnece K.	Kömürlük Mah.
Fatih K.	İhsan Çamur Sok.	Kör Omar Mah.
Fatih Sok.	İmamdüzü Sok.	Körliman Mah.
Fatmabükü Mah.	İmamoğlu Mah.	Köseler K.
Gacan Çıkmaz Sok.	İnceburun Mah.	Kösemerli Mah.
Gazanferli Mah.	İnyanı Mah.	Köyaltı Mah.
Gazipaşa Cad. (5)	İskele Cad.	Kuloğlu mah.
Gebeceli Mah.	İsmaili Mah.	Kurtkoyu Sok.
Gelibolu Küm. Ev.	İstikbal Cad.	Kurtköy Küm. Ev.

Kurtköyü Mev.	Orta K. Bağ.	Şehit Üstteğmen Mücahit Kulak Cad.
Kuru Çeşme Sok.	Ortacami K.	Şehit Yaşar Doymuş Sok.
Kurucakale Sok.	Ortagüney Aşağı Mah.	Şenyuva K.
Kuskunlu K.	Ortagüney Kıran Mah.	Şerif Çavuş Sok.
Kuşboynu Mah.	Ortagüney Orta Mah.	Şimşir Dibi Mah.
Kuyubaşı Sok.	Ortagüney Üst Mah.	Şirin Sok.
Kuz Mah.	Ortaköy K.	Şirinköy K.
Kuzçukuru Mah.	Osman Ağa Cad.	Taflanaltı Sok.
Kuzduran Mah.	Osman Bozkır Küm. Ev.	Takırlı Küm. Ev.
Kuzgun K.	Osmangazi Mah.	Tepe Mah.
Kuziz Mah.	Oyraca K.	Tepeyatak Mah.
Kübüçlü Mah.	Öksüzöğlü Mah.	Terzili Sok.
Küçükmehtemli Mah.	Ömerli Mah.	Tomaklı Mah.
Laz Mah.	Örencik Mah.	Tongazlı Mah.
Lazlar Mah.	Örenkaya K.	Topaloğlu Mah.
Lise Sok.	Özlü K.	Toptaş Mah.
Maden Mah.	Padarlı Mah.	Toptepe Mah.
Mahmutgil Mah.	Papatya Sok.	Töngel Mah.
Mahmutlu Mah.	Park Sok.	Tütüncülü Mah.
Mehdili Mah.	Pazar Yeri Mah.	Tütünlük Dutkıranı Mah.
Mehmet Bayrak Cad.	Piroğlu Sok.	Tütünlük Mah.
Mektep Sok.	Plaj Sok.	Uzun Sok.
Melikli Mah.	Pulluk Mah.	Uzunali Mah.
Menderes K.	Ressam Burhan Uygur Sok.	Üçdere Mah.
Menekşe Sok.	Rihtım Sok.	Ümrühanlı Küm. Ev.
Merdivenli 1. Sok. (2)	Sahil 1. Sok.	Üniversite Sok.
Merdivenli 2. Sok.	Sahil 2. Sok.	Üst Mah.
Merdivenli 3. Sok.	Sahil K. Bağ.	Üzümlük Mah.
Merdivenli 4. Sok.	Sahil Mah.	Veli Başoğlu Mah.
Merdivenli 5. Sok.	Sahil Sok.	Velioğlu Mah.
Merdivenli 6. Sok.	Sakarya Sok.	Yağlıkuyumcu K.
Merdivenli 7. Sok.	Salih Bora Çıkmaz Sok.	Yahyalı Sok.
Merdivenli 8. Sok.	Salih Bora Sok.	Yalak Mah.
Merdivenli Sok.	Salman Mah.	Yalç K.
Merkez K.	Sapar Sok. (2)	Yalı K. Bağ.
Merkez Sok.	Sarıosmanoğlu Mah.	Yalı Sok.
Meydan Sok.	Sayca Mah.	Yalıköy K.
Meyrecük Mah.	Sazanlık Mah.	Yamaklı Mah.
Milletvekili Ethem Kılıçoğlu Sok.	Seisoğlu Mah.	Yamanlı Mah.
Milletvekili İbrahim Naiboğlu Sok.	Sekü K.	Yanıklık Mah.
Milletvekili Şükrü Abbasoğlu Sok.	Selim Ağa Cad.	Yaraş K.
Miraseke Mah.	Serinyaz Çıkmaz Sok.	Yarderesi Mah.
Moz Mah.	Sezginer Sok.	Yaşlıoğlu Sok.
Munakuzu Mah.	Sinema Sok.	Yavergil Mah.
Mursal K.	Siyezlik Mah.	Yaylalı Sok.
Muzaffer Badalıoğlu Sok.	Soğuksu Cebeci Mah.	Yeni Sok.
Müftü Ahmet Necmettin Efendi Sok.	Soğuksu Kedivelli Mah.	Yeniköy Mah.
Naibli Sok.	Soğuksu Mah.	Yeşilpınar K.
Naiboğlu K. Bağ.	Soğuksu Mustafaoğlu Mah.	Yılgin K.
O Yüz Mah.	Sultanköy K.	Yokuşbaşı Mah.
Okul Yanı Mah.	Süleymangil Mah.	Yukarı Çınarcık Mah.
Orman İşletme Cad.	Sümbüllü Mah.	Yukarı Kıran Mah.
Orta Bada Mah.	Şedelli Mah.	Yukarı Mursal Mah.
	Şehit Halil Dobaoğlu Sok.	Yukarıboğalı K.

Yukarıköy Kıran Mah.
Yukarıortacami K.
Yukarıosmanlı Mah.

Yumurtacı Mah.
Yunus Emre Sok.
Zamarı Mah.

Zeyret Mah.
Zıvalı Mah.
Zübeyde Hanım Cad.

KISALTMALAR VE KAYNAKÇA

Dil Kısaltmaları

Ar.	Arapça
Bsz.	Belirsiz
ET.	Eski Türkçe
Far.	Farsça
Fr.	Fransızca
İbr.	İbranice
İt.	İtalyanca
Rum.	Rumca
Soğd.	Soğdca
Srp.	Sırpça
Tr.	Türkçe
Yun.	Yunanca

Mülki Terim Kısaltmaları

Cad.	Cadde
K. Bağ.	Köy Bağlısı
K.	Köy
Küm. Ev.	Küme Evler
Mah.	Mahalle
Mev.	Mevkii
Sok.	Sokak

KAYNAKÇA

- Açıkel, Ali (2003). Artukabad Kazası Yer Adları (1455-1600). *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, Cilt: 20, Sayı: 2, s. 181-202.
- Akar, Ali (2006). Renge Bağlı Yer Adlandırmalarında Muğla Örneği. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.20, 2006/1, s. 51-63.
- Aksan, Doğan (1974). Anadolu Yer Adları Üzerine En Yeni Araştırmalar. *TDAY Belleten 1973-1974*, s. 185-193.

- Albayrak, Osman (2011). *Ordu Adının Resmi Kaynaklardaki Yer Adları Üzerine İncelemeler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ordu: Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Albayrak, Recep (2004). *Toponim Teknikleri ve Kafkasya-Borçalı Yer Adları*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Başkan, Özcan (1970). Türkiye Yer Adları Üzerine Bir Deneme. *TDAY Belleten*, s. 237-251.
- Bölük, Ramazan (2018). Serik Ağzında Ünsüzler. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl:10, Sayı:30, Aralık, s.885-943.
- Bulduk, Türker Barış (2018). Kelime Başında Y Foneminin Düşmesi: Kâbûs-nâme ve Türkiye Türkçesi Ağızları Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl:10, Sayı:30, Aralık, s.944-991.
- Demir, Nurettin (2002). Ağız Terimi Üzerine, *Türkbilig*, 4, s.105-116.
- Emecen, Feridun (1997). Bedreme'den Kürtün'e: Harşit Vadisine Bir Seyahat. *Tarih ve Toplum*, S. XXVII/16, Ekim, s.51-55.
- Eren, Hasan (2010). *Yer Adlarımızın Dili*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülensoy, Tuncer (1995). *Türkçe Yer Adları Klavuzu*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülensoy, Tuncer (2011). *Türkiye Türkçesindeki Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü*. Cilt: 1-2, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- İçişleri Bakanlığı (1946). *Türkiye'de Meskûn Yerler Kılavuzu*. Cilt 1-2, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları.
- İçişleri Bakanlığı (1968). *Köylerimiz (1 Mart 1968 Tarihine Kadar)*. Ankara: İçişleri Bakanlığı İller İdaresi Genel Müdürlüğü Yayınları.
- İsayev, D. (1977). *Cer-suu Atarının Sırı*. Frunze: Mektep.
- Kara, Mehmet Akif (2016). Toplumsal Dayanışma Kavramı Temelinde İmece Kültürü: Tirebolu-Doğankent Yöresi Örneği. *Jass Studies Dergisi-The Journal of Academic Social Sciences Studies*, Number 53, Winter II 2016, p. 377-386.
- Kaya, Mevlüt (2015). Giresun Kırsalındaki Bazı Yer Adlarının Tarihi ve Kültürel Kökenleri. *UKHAD-Uluslararası Karadeniz Havzası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Yıl:1, Sayı:2, Haziran, s.181-237.
- Kurgun, Levent (2002). *Denizli İli Yer Adları*. 2 Cilt, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktora Tezi.
- Memmedov, Nadir (1993). *Azerbaycan'ın Yer Adları (Oronimiya)*. Bakı.
- Özmenli, Mehmet (2016). Ortaçağ'da Doğu Karadeniz'de Oğuz ve Kıpçak Yerleşimi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Nisan, 20 (2), s.515-526.
- Sakaoğlu, Saim (2001). *Türk Ad Bilimi I Giriş*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Sümer, Faruk (1980). *Oğuzlar*. İstanbul: Ana Yayınları.
- Şahin, İbrahim (2007). Türkçe Yeradlarının Yapısı Üzerine. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 32, s. 1-14.
- Şahin, İbrahim (2015). Türkiye Yeradbiliminde Leksik-Semantik Sınıflandırma Meselesi. *Avrasya Terim Dergisi*, 3 (1), s. 10-21.

- Şenel, M. ve Yavuz, S. (2013). Yer Adları (Toponim) Terimleri Sözlüğü. *Turkish Studies*, Volume 8/8, Summer, p. 2239-2254.
- Şenel, Mustafa (2013). *Elazığ İli Yer Adları Üzerine Bir İnceleme*. Elazığ: Manas Yayıncılık.
- Tekin, F. ve Cantürk, S. (2017). Giresun İli Merkez Yer Adları Üzerine Bir İnceleme. *Jass Studies Dergisi-The Journal of Academiz Social Science Studies*, Number 60, Autumn II 2017, p.97-120.
- Tekin, F. ve Cantürk, S. (2018). *Giresun ve Yöresi Ağız Sözlüğü*, Ankara: Arı Sanat Yayınevi.
- Telli, Burak (2017). Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ağızlarında Geçen İkilemeler Üzerine Bir Değerlendirme. *Hikmet-Akademik Edebiyat Dergisi*, 3(6), s.133-149.
- Telli, Burak (2018). Yer Adları Üzerine Bir Değerlendirme: Adıyaman İli Gölbaşı İlçesi Örneği. *Turkish Studies*, Volume 13/12, Spring, p. 507-526.
- TS:** Türk Dil Kurumu (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tunçel, Harun (2000). Türkiye’de İsmi Değiştirilen Köyler. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt:10, Sayı:2, s.23-34.
- Türk Dil Kurumu (2009a). *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü*. Cilt: I-VI, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Dil Kurumu (2009b). *Tarama Sözlüğü*. Cilt:I-VIII, Ankara: Türk Di Kurumu Yayınları.